

Sygn. akt I ACz 32/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Mieczysław Brzdąk (spr.)
Sędziowie	SA Roman Sugier SO del. Ewa Solecka

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku S. S.

z udziałem P. G.

o udzielenie zabezpieczenia w sprawie o ochronę dóbr osobistych

na skutek zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 19 października 2015 r., sygn. akt I Co 94/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO del. Ewa Solecka SSA Mieczysław Brzdąk SSA Roman Sugier

Sygn. akt I ACz 32/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił wniosek uprawnionej o udzielenie zabezpieczenia podając, że brak jest podstaw do uwzględnienia tego wniosku w żądanym rozmiarze. Wnioskodawczyni domaga się udzielenia zabezpieczenia poprzez zakazanie uczestnikowi rozpowszechniania nieprawdziwych informacji naruszających jej dobre imię i prawo do prywatności, zobowiązanie uczestnika do usunięcia ze strony internetowej nieprawdziwych informacji oraz zobowiązanie uczestnika do przeproszenia uprawnionej przez opublikowanie oświadczenia o określonej treści. Wskazał Sąd, że wnioskodawczyni nie dookreśliła jakie konkretnie informacje są w jej ocenie nieprawdziwe, ograniczając się do ogólnych sformułowań w tym zakresie. Podobnie zbyt ogólne jest sformułowanie sposobu zabezpieczenia przez zobowiązanie uczestnika do usunięcia nieprawdziwych informacji, bowiem nie zawiera wskazania, które fragmenty tekstu i w którym artykule mają zostać usunięte, a wniosek dotyczy kilku publikacji (artykułów) zamieszczonych na portalu www(...) Ponadto, zdaniem Sądu I instancji,

tak określone sposoby zabezpieczenia naruszają zasadę minimalnej uciążliwości zabezpieczenia. „Zamieszczone na portalu teksty mają charakter informacyjny z elementami sądów wartościujących zawierających, być może, w nielicznych fragmentach zbyt emocjonalne środki ekspresji, stanowiące pewnego rodzaju analizę działalności lokalnej władzy na szczeblu samorządowym”. W konsekwencji przyjął Sąd Okręgowy, że zastosowanie środków zabezpieczenia w sposób wskazany przez uprawnioną naruszyłoby zasadę proporcjonalności interesów stron, a ponadto nie znajduje poparcia w interesie publicznym rozumianym jako dostęp do informacji.

Wnioskodawczyni zaskarżyła wymienione postanowienie w części, w zakresie oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzez zakazanie obowiązanemu rozpowszechniania nieprawdziwych informacji naruszających dobre imię i prawo do prywatności wnioskodawczyni „narażając ją na utratę zaufania potrzebnego do sprawowania funkcji publicznej” oraz w zakresie zobowiązania uczestnika do usunięcia ze strony internetowej www.(...)nieprawdziwych informacji, że wnioskodawczyni pobiera 1 600 zł miesięcznie ze Związku (...), popełniła przestępstwo oszustwa wyłudzając środki z MOPS w B. oraz zataiła prawdę w oświadczeniu majątkowym.

Zaskarżonemu postanowieniu wnioskodawczyni zarzuciła:

- 1) sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zgromadzonego materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że:
 - a) określony przez wnioskodawczynię sposób zabezpieczenia został sformułowany zbyt ogólnie, zastosowanie zabezpieczenia naruszałoby zasadę proporcjonalności interesów stron i sprzeciwia mu się interes publiczny rozumiany jako dostęp do informacji;
 - b) zamieszczane przez P. G. teksty mają charakter informacyjny z elementami sądów wartościujących, podczas gdy w materiałach prasowych użyto wypowiedzi co do faktów, że S. S. pobiera 1 600 zł miesięcznie ze Związku (...), popełniła przestępstwo oszustwa wyłudzając środki z MOPS w B. oraz zataiła prawdę w oświadczeniu majątkowym, pomimo, że są to informacje nieprawdziwe, a postępowanie przygotowawcze w sprawie złożenia przez S. S. fałszywego oświadczenia majątkowego zostało umorzono z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

Skarżąca zarzuciła też naruszenie prawa materialnego, a to art. 24 kc w zw. z art. 54 Konstytucji poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że nie noszą cech bezprawności i w konsekwencji mieszczą się w granicach wolności wypowiedzi, rozpowszechniania informacji, dozwolonej krytyki sformułowania podające nieprawdę, w tym co do popełnienia przestępstwa dyskredytujące określoną osobę w oczach innych, mające na celu wywołanie utraty zaufania wśród innych osób takie jak [...], podczas gdy prawidłowa wykładnia art. 24 kc w zw. z art. 54 Konstytucji prowadzi do wniosku, że nie każde działanie podejmowane w interesie publicznym wyłącza bezprawność takich działań, a podawanie nieprawdy, w tym co do popełnienia przestępstwa, formułowanie wypowiedzi mających na celu zdyskredytowanie określonej osoby w oczach innych, dążenie do utraty zaufania do niej, stanowi przekroczenie granic swobody wypowiedzi, dostępu do informacji oraz dozwolonej krytyki i w konsekwencji stanowią niedopuszczalne pomówienie.

W oparciu o wymienione zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i udzielenie zabezpieczenia powództwa o ochronę dóbr osobistych poprzez:

- 1) zakazanie P. G. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji naruszających dobre imię i prawo do prywatności S. S. narażających ją na utratę zaufania potrzebnego do sprawowania funkcji publicznej oraz
- 2) zobowiązania P. G. do usunięcia ze strony internetowej www.(...) nieprawdziwych informacji, że:
 - a) wnioskodawczyni pobiera 1 600 zł miesięcznie ze Związku (...),
 - b) wnioskodawczyni popełniła przestępstwo oszustwa wyłudzając środki z MOPS w B. oraz zataiła prawdę w oświadczeniu majątkowym.

Ewentualnie wnioskodawczyni wniosła o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Uczestnik postępowania w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Stosownie do ogólnych reguł określonych w art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c., dla udzielenia zabezpieczenia roszczenia niezbędnym, a zarazem również i wystarczającym, jest wykazanie tzw. merytorycznych podstaw zabezpieczenia czyli istnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu oraz równocześnie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Okoliczności te wymagają uprawdopodobnienia.

Dokonując oceny zaistnienia obu przesłanek należy mieć na względzie specyfikę instytucji uprawdopodobnienia, która to stanowi odstępstwo od ogólnej reguły dowodzenia twierdzonych faktów. Konsekwencją obowiązku uprawdopodobnienia określonych faktów jest zwolnienie uprzywilejowanej w ten sposób strony od konieczności ich dowodzenia na zasadach ogólnych, tj. z zachowaniem proceduralnych zasad postępowania dowodowego. Cechujący uprawdopodobnienie brak formalizmu służyć ma przede wszystkim przyspieszeniu danego postępowania. Od swobodnej oceny sądu (w dalszym ciągu wymagającej wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy w oparciu o doświadczenie życiowe i zasady logiki) zależy jednakże uznanie, czy fakty, na jakie powołuje się strona można uznać za wiarygodne na tyle, by mogły stanowić podstawę ustaleń przesądzających o trafności zgłoszonego żądania. Z tego względu przyjmuje się, że uprawdopodobnienie z reguły nie może opierać się na samych twierdzeniach strony. Warunek uprawdopodobnienia roszczenia uważa się za spełniony już wówczas, gdy wnioskodawca wykaże, że istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że po stronie wnoszącego o udzielenie zabezpieczenia istnieje roszczenie znajdujące uzasadnienie w normie prawa materialnego. Wnioskodawca (uprawniony) powinien zatem przytoczyć takie okoliczności, z których wynika, że roszczenie mu przysługuje a nadto okoliczności te powinien uprawdopodobnić za pomocą wszelkich, niesformalizowanych środków jak pisemne oświadczenia osób trzecich, dokumenty, nieformalne przesłuchanie świadków itp.

Analiza dokumentów złożonych przez wnioskodawczynię prowadzi do wniosku, że uprawniona nie sprostала obowiązkowi uprawdopodobnienia roszczenia o ochronę dóbr osobistych. Wnioskodawczyni ograniczyła się bowiem do złożenia kserokopii pisma z 2 października 2015 roku Komisariatu Policji w B., z którego wynika, że dochodzenie w sprawie złożenia przez S. S. fałszywego oświadczenia majątkowego zostało umorzone w dniu 10 września 2015r, na podstawie art. 17§2 kpk z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Z wymienionego pisma wynika też, że postanowienie o umorzeniu dochodzenia na dzień 2.10.2015r nie było prawomocne.

Do wniosku o udzielenie zabezpieczenia wnioskodawczyni dołączyła też wydruki ze strony internetowej Gminy B.. Wbrew jednak twierdzeniom uprawnionej zawartym we wniosku jak i zażaleniu, z wydruków tych nie wynika by uczestnik naruszał bezprawnie dobra osobiste uprawnionej. Niewątpliwym jest, że w części wymienionych publikacji uczestnik powołuje różne fakty z działalności wnioskodawczyni jako Burmistrza B.. Z publikacji tych nie wynika by zawarte w nich treści były niezgodne z prawdą. Wprawdzie uprawniona we wniosku przeczy prawdziwości informacji prezentowanych przez uczestnika na stronie internetowej Gminy, lecz dla uprawdopodobnienia, że treści prezentowane przez uczestnika są nieprawdziwe, a w konsekwencji, że naruszają jej dobra osobiste, wnioskodawczyni – poza własnymi twierdzeniami – nie zgłasza jakichkolwiek środków uprawdopodobnienia, które mogłyby wskazywać na istnienie jej roszczenia. Za istnieniem tego roszczenia nie przemawia też treść pisma z 2 października 2015 roku Komisariatu Policji w B., z którego wynika, że wprawdzie dochodzenie w sprawie złożenia przez (...) fałszywego oświadczenia majątkowego zostało umorzone w dniu 10 września 2015r, na podstawie art. 17§2 kpk z uwagi na brak znamion czynu zabronionego, lecz postanowienie o umorzeniu dochodzenia na dzień 2.10.2015r. nie było prawomocne.

W odpowiedzi na zażalenie uczestnik postępowania przyznał, że zamieścił na portalu nie zweryfikowaną informację, że wnioskodawczyni pobiera ze Związku (...) dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 1 600 zł i w tym zakresie żądanie

wnioskodawczynie mogłoby być uwzględnione. Z załączonych do odpowiedzi na zażalenie wydruków wynika jednak, że po uzyskaniu, w piśmie z dnia 12 października 2015 roku, informacji ze Związku (...), że S. S. nie otrzymywała dodatkowego wynagrodzenia w kwocie 1 600 zł w okresie od 1 grudnia 2014r do 6 października 2015r, uczestnik postępowania zamieścił treść wymienionego pisma na portalu internetowym, a tym samym dopełnił obowiązku jakiego domagała się uprawniona.

Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że zaskarżone postanowienie, aczkolwiek oparte na innych przesłankach, okazało się trafne a w konsekwencji zażalenie jest nieuzasadnione, co sprawia, że ulegało oddaleniu (art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc).

SSO del. Ewa Solecka SSA Mieczysław Brzdąk SSA Roman Sugier